A°. 1855. N°. 36[illegible]

ROTTERDAMSCHE COURANT.

ZATURDAG 10 FEBRUARIJ.

KENNISGEVING.

Herziening der Kiezerslijsten voor 1855.

De Voorzitter van den Gemeenteraad van *ROTTERDAM*,

Gelet op art. 7, 2de alinea, der Kieswet van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* n.° 37),

Noodigt de Inwoners dezer Gemeente uit, om, zoo zij elders dan in deze Gemeente in de Directe Belastingen zijn aangeslagen, daarvan schriftelijk vóór den 15den Februarij aanstaande, ten Raadhuize, op het bureau afdeeling bevolking-register, te doen blijken; komende ten deze in aanmerking, voor de *Personele Belasting* en het *Patentregt*, het dienstjaar 18$\frac{54}{55}$, en voor de *Grondbelasting*, het dienstjaar 1855.

De Voorzitter voornoemd waarschuwt de belanghebbenden, dat ook zij, die de bovenbedoelde opgave reeds over vroegere jaren hebben gedaan, zich nu weder op nieuw moeten aanmelden en hunne aanslagbiljetten of een uittreksel uit de kohieren der Directe Belastingen over de bovengenoemde dienstjaren vertoonen, zullende anders hunne aanslagen in andere Gemeenten dan te Rotterdam, bij de ophanden zijnde herziening der kiezerslijsten, niet in aanmerking kunnen komen.

Rotterdam den 5 Februarij 1855.

De Voorzitter voornoemd,
J. F. HOFFMAN.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen, uit naam van den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, ter kennis van alle belanghebbenden, dat, bij resolutie van Z. Excell. den Heer Minister van Finantien van den 8 Februarij ll., bepaald zijn de prijzen, het opgeld daaronder begrepen, waarvoor de Collecteurs, Splitters en Debitanten der Staats-Loterij de loten en gedeelten daarvan, voor de 2de week der trekking van de laatste klasse der 225ste Loterij, zullen mogen uitgeven, te weten:

Bij verkoop:			*Bij verhuring:*		
Geheele	Loten	*f* 75. —.	Geheele	Loten	*f* 29. —.
Halve	„	- 37. 50.	Halve	„	- 14. 50.
Vijfde	„	- 15. —.	Vijfde	„	- 5. 80.
Tiende	„	- 7. 50.	Tiende	„	- 2. 90.
Twintigste	„	- 3. 75.	Twintigste	„	- 1. 45.

Wordende de belanghebbenden bij deze herinnerd, dat, bij art. 8 van Zijner Majesteits besluit van 6 Januarij 1831, n.° 68 (*Staatsblad* n.° 2), uitdrukkelijk is vastgesteld, dat de Collecteurs, Splitters en Debitanten gehouden zijn om zich naar die prijsbepaling te regelen, en dezelve gedurig ter inzage voor het publiek beschikbaar te hebben.

Rotterdam den 9 Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris, *STORM VAN 'SGRAVESANDE.* De Burgemeester, *J. F. HOFFMAN.*

P[illegible]

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen, naar aanleiding van art. 37 van het reglement op het vervaardigen, keuren, ijken, herijken en gebruiken der Botervaten in de provincie Zuidholland, goedgekeurd bij Zr. Ms. besluit van den 23 Augustus 1846, n.° 68, bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat tot en met Zaturdag den 28 April aanstaande, des Dingsdags en Zaturdags van iedere week, des namiddags van 1½ tot 4 ure, in het [illegible] Botershuis, aan de Nieuwemarkt alhier, zal worden gevaceerd tot den *Jaarlijkschen Herijk* van het *Botervaatwerk*, en dat ook voortaan op dezelfde dagen en uren, het geheele jaar door, het *nieuwe Botervaatwerk* ter keuring en ijking zal kunnen worden aangeboden.

Aldus gearresteerd en gepubliceerd den 9 Februarij 1855.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

De Secretaris, *STORM VAN 'SGRAVESANDE.* De Burgemeester, *J. F. HOFFMAN.*

BUITENLAND.

PETERSBURG den 31 januarij.

Het *Journal de Saint Petersbourg* deelt heden wederom de volgende nadere berigten uit de Krim mede:

De aide de kamp generaal vorst *Menzikoff* geeft, onder dagteekening van 22 januarij, verslag van een nieuwen en gelukkigen uitval uit Sebastopol, in den nacht van 19 op 20 dezer tegen den linkervleugel en het centrum der Fransche loopgraven gedaan. Te dier gelegenheid waren onze troepen in twee detachementen verdeeld; de regter was uit 230 vrijwilligers en uit de 3de kompagnie grenadiers van het infanterie regement van Minsk, onder bevel van den majoor *Roudunowsky*, en de linker uit [illegible] kompagnien van het infanterie-regement van Tobolsk, onder bevel van kapitein *Liapounoff*, benevens uit een [illegible] matrozen, door de scheepsluitenants *Titoff* en [illegible] aangevoerd, zamengesteld.

De vijand verdedigde zich zeer hardnekkig; nogtans kon hij de geestdrift onzer detachementen niet keeren en leed een aanzienlijk verlies. Wij hebben 2 Fransche officieren en eenige soldaten krijgsgevangen gemaakt. Aan onzen kant is het verlies 18 dooden geweest, waaronder 2 officieren van het infanterie-regement van Tobolsk, de luitenant *Stepanoff* en de vaandrig *Popoff*, en 74 gekwetsten, waaronder 3 officieren, de eerste luitenant [illegible]*schtelen*, aide de kamp des opperbevelhebbers van het Zuiderleger, de scheepsluitenant *Titoff*, van het 43e [illegible], en de luitenant *Goultaeff*, van het regement van Tobolsk.

Van 17 tot 22 januarij heeft het vuur der vijandelijke [illegible] tegen Sebastopol ons nagenoeg geene schade veroorzaakt. De vroeger gevallen sneeuw belemmerde de voortzetting der belegeringswerken. Daar den vijand het hout ontbrak, zond hij dagelijks volk naar de hoogten der linkeroevers van de Tschernaia; hij heeft het quarantainegebouw vernield en, zonder eenigen eerbied voor de heiligheid des alouden tempels van Chersonesus, heeft hij het dak en den koepel daarvan afgenomen en het [illegible] geheel vernield.

LONDEN den 8 februarij.

Het Kabinet is nu eindelijk gevormd en, misschien behoudens eenig verschil van ondergeschikt belang, dus zamengesteld: Lord *Palmerston*, eerste lord der thesaurie of eerste minister; lord *Cranworth*, lord-kanselier; lord *Granville*, voorzitter van den Geheimen Raad; de hertog van *Argyle* lord-geheimzegelbewaarder; graaf *Clarendon*, secretaris van staat voor buitenlandsche zaken; de heer *Sidney Herbert* voor binnenlandsche zaken; sir *G. Grey* voor kolonien; lord *Panmure* voor oorlog; de heer *Gladstone* kanselier der schatkist; sir *J. Graham* eerste lord der admiraliteit; sir *W. Molesworth* secretaris van Staat voor de openbare werken, en sir *C. Wood* president van het bureau voor Indische zaken, terwijl lord *Lansdowne* minister zonder portefeuille wordt. Derhalve blijven, behalve dezen, slechts drie der vroegere ministers buiten het nieuwe Kabinet, namelijk lord *Aberdeen*, lord *J. Russell* en de hertog van *Newcastle*. De Ministers hebben zich gisteren namiddag naar Windsor begeven, om den eed in handen der Koningin af te leggen.

— Nadat het Lagerhuis gisteren een aantal wetten op spoorwegen en andere van ondergeschikt belang behandeld had, sloeg de Kanselier der schatkist voor dat eene som van 1,200,000 ponden sterling op rekening der behoeften voor het materieel voor het leger ingewilligd zou worden, en die inwilliging had, na eenige woordenwisseling, plaats.

— Eergisteren gaf de Lord-Mayor van Londen een grooten maaltijd, waar sir *C. Napier* en graaf *Cardigan* de voornaamste gasten waren. Eerstgenoemde sprak eene lange rede uit, in welke hij erkende met de aanzienlijke vloot, waarmede hij naar de Oostzee gestevend was, luttel weinig uitgevoerd te hebben. Maar die vloot, hoe schitterend ook, was zeer slecht bemand, en met de krijgstucht daarop was het nog erger gesteld geweest. Al de officieren der expeditie waren met de gevaren der vaart in die Zee volslagen onbekend, nogtans werden zij goed te boven gekomen. Het eerste doel dat de Admiraal toen beoogde was om, zoo veel mogelijk, aan de wenschen der Engelsche Natie te beantwoorden, ofschoon hij vooraf wist dat het tiende gedeelte daarvan niet vervuld kon worden. Eerst hoopte hij de Russische vloot naar buiten te lokken en splitste daarom de zijne in twee divisien, maar de Russen achtten zulks niet geraden. Toen wilde hij naar Kronstadt gaan, om te zien wat hij daar kon uitrigten. Het geschiedde in vereeniging met een Fransch [illegible] bleek volstrekt ondoenlijk te zijn; de schepen hadden geen diepgang genoeg en de batterijen waren zoo sterk dat het dolzinnigheid geweest zou zijn de vloot aan vernieling prijs te geven. Derhalve besloten de beide Admiraals naar Bomarsund te stevenen en men weet hoe spoedig dit verwonnen werd. Maar nu ontstond een hevig geschil tusschen hem, sir *C. Napier*, en den eersten lord der Admiraliteit, sir *J. Graham*, over de wijze op welke Sweaborg zou kunnen bemagtigd worden, hetwelk de eerste mogelijk achtte, maar niet volgens het plan dat de laatste gevolgd wilde zien. Daarover werden hem zeer beleedigende brieven toegezonden, die hij rondborstig beantwoordde, en het slot was dat er niets meer verrigt werd. Op dit punt werd de Admiraal aan het einde zijner toespraak zeer hevig; hij was bereid, zeide hij, voor de geheele wereld te bewijzen dat, ware het plan van sir *J. Graham* gevolgd, er niets van de vloot zou zijn teregt gekomen, en hartelijk hoopte hij dat sir *J. Graham* nooit meer eerste lord der Admiraliteit worden zou. — Na dezen spreker voerde ook graaf *Cardigan* uitvoerig het woord, om zijne lotgevallen en verrigtingen in Turkije en de Krim te verhalen.

— In de zaturdag geëindigde week zijn hier 1604 overledenen aangegeven, waaronder 2 die een meer dan honderdjarigen leeftijd bereikt hadden. Het getal der gestorvenen gaat het gemiddelde in dezelfde week der tien laatste jaren met 391 te boven.

— De *Harbinger* heeft 81 gekwetste officieren, onderofficieren en soldaten uit de Krim te Portsmouth aangebragt.

PARIJS den 8 februarij.

Lord *Cowley*, de Engelsche ambassadeur, had gisteren morgen eene langdurige audientie bij den Keizer.

— Tot de onzekere geruchten van den dag behoort dat de generaal *Schramm* bestemd zou zijn om het bevel over een leger van honderdduizend man te voeren, hetwelk, op aanzoek van Oostenrijk, door Piemont naar Weenen trekken zou, en tot vorming waarvan de drie divisien infanterie, de divisie kavallerie en de artillerie, die in het kamp van Sathonay bij Lyon vereenigd zijn, met nieuwe divisien versterkt, gebezigd zouden worden. Zoo als bekend is was het de generaal *Schramm* die, tijdens het kampement bij Boulogne, het legerkorps kommandeerde dat het onder de bevelen des Keizers staande legerkorps bestreed.

— De *Moniteur* deelt de volgende berigten mede:

„ *Malta 1 februarij.* Gedurende de laatste week van januarij zijn 24 schepen, zoo Engelsche als Fransche, de haven van Malta binnengekomen, zich onverwijld naar de Krim begevende. — De generaal *Pelissier*, bevelhebber over het eerste legerkorps in het Oosten, en de generaals *Rivet* en *Lafont de Villiers*, zijn den 28 januarij van Marseille aangekomen en door den Gouverneur op het hartelijkst ontvangen. — De admiraal *Stewart*, onderbevelhebber der Engelsche vloot in de Zwarte Zee, en de generaal *Browne*, die van zijne wonden hersteld is, zijn gisteren aan boord der Engelsche stoomboot *Spitefull* naar Konstantinopel vertrokken."

„ *Syra 27 januarij.* Den 24 dezer zijn hier twee Grieksche zeeroovers, die op het eiland Santorino gearresteerd waren, binnengebragt en ter beschikking van den procureur des Konings gesteld. Verder zijn de plaatselijke autoriteiten verwittigd dat drie andere zeeroovers naar het eiland Amorgos ontvlugt zijn. Het opperhoofd der Cycladische eilanden heeft de noodige maatregelen genomen om hen onverwijld te doen vatten."

— Omtrent de reeds kortelijk vermelde gewigtige zitting van de Sardinische Kamer der Afgevaardigden, den 3 dezer gehouden, kent men nu nadere bijzonderheden.

Op de vraag van den heer *Valerio* aan den minister *Cavour*, naar de redenen waarom de minister van oorlog, generaal *Dabormida*, het Ministerie verlaten heeft, luidde het antwoord hoe, bij den aanvang der onderhandelingen over het verdrag, de Regering eene belofte van Frankrijk en Engeland tot voorwaarde stelde, dat het beslag, op de bezittingen der Lombarden, genaturaliseerde Sardiniërs gelegd, opgeheven zou worden, en hoe, toen de Vertegenwoordigers der genoemde Regeringen hierin niet treden wilden, de generaal *Dabormida* zich daardoor persoonlijk gekrenkt had gevoeld en afgetreden was toen de meerderheid zijner ambtgenooten in zijn gevoelen niet deelden. Tevens had hij zich echter zeer gunstig voor het verdrag uitgelaten.

De heer *P. Farina* trad in beschouwingen over het met Frankrijk en Engeland gesloten verdrag, en achtte het eene onherstelbare ramp voor zijn Vaderland. Alvorens een oorlog te ondernemen moet men de magt des vijands, zijne eigene hulpmiddelen en de voor- of nadeelen van de mogelijke uitkomst kennen. Men noemde den oorlog eene noodzakelijkheid voor Sardinië, maar wie heeft het die noodzakelijkheid opgelegd? Van Frankrijk of Engeland kon hij dit niet gelooven en hield het voor een voorwendsel. Waarom volharden dan de andere kleine Staten in hun stelsel van onzijdigheid? Als het oorlogstooneel ver van de grenzen af ligt is die onzijdigheid mogelijk. Piemont heeft immers aan den oorlog in Amerika geen deel genomen, noch aan eenigen oorlog vóór 1814, waarom zou het dan nu zijne soldaten naar [illegible] magt [illegible] door *Napoleon I*. [illegible] en sedert nog sterk toegenomen. Hij meende dat, al verovert men Sebastopol, Rusland nog altijd meester der Zwarte Zee blijven zou, en dat men, om het in de harte te treffen, eene legermagt naar de Niemen, den Weichsel en de Beresina zenden moet.

Sardinië heeft geene enkele reden om Rusland den oorlog te verklaren, maar gaat de hand aan Oostenrijk reiken, dat beslag op de goederen van Sardinische burgers gelegd heeft, terwijl men jegens Rusland alleen gevoelig zijn kan omdat het sedert 1848 geen gezant te Turijn meer heeft. Sardinië kan zich in een twist tusschen Frankrijk en Oostenrijk, niet in een twist tusschen Frankrijk en Rusland mengen. Waarom dan het dappere leger zoo ver af gewaagd, om het welligt niet meer te hebben als men het later behoeft? Men denke ook aan de gevaren welke 's Lands zeehandel bedreigen. Genua drijft grooten handel op de havens der zee van Azof. Ruslands verbod van uitvoer van granen [illegible] zal bestendigd kunnen worden. En de Sardinische burgers die in Russische havens gevestigd zijn zouden ook de slagtoffers der wraak van de Russische Regering worden kunnen. Nog meer. Het budget zal jaarlijks met 25 millioen francs bezwaard zijn. Engeland zal wel 50 millioen voor twee jaren leenen, maar duurt de oorlog langer, hoe dan? Men zal nieuwe leeningen moeten sluiten. Men vergete ook de gevaren niet die het Sardinisch leger toeven. Het lot van het Engelsche is eene treurige waarschuwing. De Krim, zeide onlangs een Engelsch geneesheer, is een groot kerkhof. Als de Sardinische soldaten daar insgelijks dus omkomen heeft het Land na twee jaren geen leger meer. En welke zal zijn toestand zijn als de Czaar zegeviert? De tegenwoordige oorlog is geen oorlog voor de beschaving, want een Turk is niet beschaafder dan een Rus. Het is een oorlog voor het evenwigt van Europa, en tot verdediging daarvan kan Sardinië alleen in Midden Europa, niet in de Krim medewerken. Men zeide, dus eindigde de heer *Farina*, dat eene weigering van het verdrag eene ministeriële crisis na zich zal slepen; maar hij verkoos deze nog ver boven de gevaren welke uit de aanneming ontstaan zullen.

Na den heer *Farelli*, die de redeneringen des vorigen sprekers trachtte te wederleggen, voerde de heer *Brofferio* het woord, om nog veel heviger dan de heer *Farina* tegen het verdrag uit te wijden. Het was, zijns inziens, noch billijk, noch nationaal, noch nuttig, noch noodzakelijk. Hij ging zelfs zoo ver van te zeggen dat de zegepraal der verbonden Mogendheden den val van Sardinië zou na zich slepen; want zij hebben wel het grondgebied, maar niet de vrije instellingen gewaarborgd.

De generaal *Durando* verdedigde het verdrag met veel warmte, waarna de zitting verdaagd werd.

KEULEN den 8 februarij.

Het vertrek van den Prins van Pruissen van Berlijn naar de Rijnprovincie, hetwelk eerst op eergisteren bepaald was, is eenige dagen uitgesteld.

— Te Weenen heerscht de koude heviger dan sedert tachtig jaren aldaar het geval is geweest. — Den 23 januarij

werden te Cronstadt in Zevenbergen hevige schokken van aardbeving gevoeld.

— De *Zellnerische Musik-Zeitung* meldt dat *Meijerbeer* met de compositie van een wiegelied bezig is, dat bestemd zou zijn, aan keizerin *Elisabeth* van Oostenrijk na hare bevalling te worden opgedragen.

(*Per Telegraaf.*)

LONDEN den 9 februarij.

In de zitting van het Hoogerhuis van gisteren heeft lord *Lyndhurst* aangekondigd, dat hij zijn voorstel strekkende om eene blaam te werpen op de wijze waarop de oorlog was bestuurd introk, ten einde den gang van het nieuwe Ministerie niet te bemoeijelijken. — Lord *Granville*, de nieuwe voorzitter van den Raad, verklaarde namens het Kabinet, dat de oorlog met kracht zal worden voortgezet tot dat men een eervollen vrede zal hebben verworven. De wijzigingen, welke het Kabinet heeft ondergaan, voegde hij er bij, hebben de inzigten der Regering nopens de binnenlandsche aangelegenheden niet veranderd. — Lord *Clanricarde* verlangde dat de Regering den tegenwoordigen toestand des legers bekend zou maken. — Lord *Derby* gaf eenige inlichtingen nopens de vruchtelooze pogingen welke hij had aangewend om een Kabinet zamen te stellen; ware hij geslaagd, dan zou hij den heer *Gladstone* in zijne betrekking van kanselier der schatkist gehandhaafd hebben. Ten slotte verklaarde hij, dat hij, verre van de Regering in haren gang te zullen bemoeijelijken, haar zou ondersteunen.

In het Lagerhuis gaf lord *John Russell* mede eenige inlichtingen; hij nam die gelegenheid waar om lord *Raglan* te verdedigen tegen de hevige aanvallen welke tegen hem zijn gerigt, en om de dagbladen te laken welke tot organen dier aanvallen hebben gestrekt.

Beide Huizen zijn tot in de volgende week verdaagd.

WARSCHAU den 8 februarij.

De generaals *Labinzow* en *Plautine* hebben bevel ontvangen, terstond met hunne troepen voort te rukken ten einde de Oostenrijksche grenstroepen te beter te kunnen observeren. De garde-kavallerie heeft bevel ontvangen in het voorjaar naar Uscilug, ten noorden van Lemberg, te marscheren. Bij Lowicz, tusschen Warschau en Kalisch, zal een leger gevormd worden.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 9 februarij.

Bij besluit van 7 dezer heeft Z. M. goedgevonden aan den heer *J. C. Swijghuizen Groenewoud*, gewoon hoogleeraar in de faculteit van wijsbegeerte en letteren aan de hoogeschool te Utrecht, ten gevolge van het bereiken van den zeventigjarigen ouderdom, een eervol ontslag uit zijne voormelde betrekking te verleenen, te rekenen van 1 januarij jl.

Bij besluit van dezelfde dagteekening heeft Z. M. goedgevonden: 1°, aan *J. Drabbe*, op zijn verzoek en onder dankbetuiging voor de door hem bewezene langdurige en goede diensten, eervol ontslag te verleenen als kapitein-kommandant der dienstdoende schutterij te Bergen-op-Zoom, en hem tevens te vergunnen de uniform der schutterij, met de onderscheidingsteekenen aan zijnen rang van kapitein verbonden, voortdurend te blijven dragen; 2°, tot kapitein kommandant der dienstdoende schutterij te Bergen-op-Zoom te benoemen *A. J. L. de Roock*, thans 1ste luitenant.

Bij Koninklijk besluit is beslist dat de goedkeuring der door de Provinciale Staten van Zuidholland, in hunne vergadering van den 17 november ll., vastgestelde wijziging van art. 3 van het huishoudelijk school-reglement voor de provincie, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 4 mei 1846, n.° 70, en van een door dezelfde Staten, mede op den 17 november ll., vastgesteld reglement voor de bewaarscholen in die provincie, wordt verdaagd tot op den 1 september aanstaande.

— Het *Staatsblad* n.° 4 bevat een Koninklijk besluit van den 28sten ll., betreffende de uitloting en aflossing van een kapitaal van *f* 300,000, 3½ per cents schuldbekentissen ten laste van het voormalig Amortisatie-Syndicaat, voor het jaar 1855.

— Zijne Exc. de heer *de Smit van den Broecke* heeft thans zijn intrek genomen in het hotel *de Oude Doelen*.

— Aan het *Hôtel Paulez* is afgestapt de graaf *Niebuhr*, raad van State van Z. M. den Koning van Pruissen, komende van Berlijn, met gevolg.

— Eergisteren morgen zijn te Scheveningen voor den wal gekomen de Engelsche stoombooten *Norfolk*, kapit. *J. Leetham*, en *Ocean Queen*, kapit. *T. Farr*. Na ladingen gest en eendvogels te hebben ingenomen, zijn ze tegen den middag naar Hull teruggestoomd. Het mistige weder had de vaartuigen belet vroeger de kust te naderen. — De visscherij staat nog geheel stil, waardoor de armoede niet weinig vermeerdert. Met buizen en sloepen is in den laatsten tijd veel kabeljaauw en ook wat schelvisch aangebragt. De visch blijft duur.

— Dezen morgen is op het strand bij Scheveningen gevonden het lijk van een varensgezel, vermoedelijk een Engelschman, verkeerende in een zoo ver gevorderden graad van ontbinding, dat het terstond in de zeeduinen is begraven. Het lijk was gekleed met blaauwe gestreepte boezeroen, rooden wollen bouffante, blaauwen halsdoek, bruin gestreepte lederen broek (in een der zakken bevond zich een houten lucifer-doosje), groen lakensch vest, waaraan zwarte glazen knoopjes, en hooge schoenen.

ROTTERDAM den 9 februarij.

Zoo als bereids gemeld werd, zijn in de gisteren morgen alhier gehouden zitting van den Gemeenteraad de beraadslagingen aangevangen over het voorstel van vier leden tot het instellen van een nader onderzoek betreffende den gemeente-architect.

De heer Burgemeester opende die discussien en zeide ongeveer het volgende: Niet zonder bevreemding ontving ik het voorstel van vier leden in uwe vorige vergadering ingebragt, en waarover onze deliberatien nu worden geopend. Bijna vier maanden zijn er verloopen dat Burgemeester en Wethouders, naar aanleiding van het in de afdeelingen bij het onderzoek der begrooting schier eenparig uitgedrukt gevoelen omtrent den gemeente-architect, een voorstel deden om dien ambtenaar ter bekwamer tijd een eervol ontslag te geven. Hierop volgde den 26 october het voorstel van vier leden om gemelden ambtenaar als ingenieur aan te stellen en den 27 november bragten Burgemeester en Wethouders een ampel rapport daarop uit met een voorstel door hen gemotiveerd. In al dien tijd is er geen sprake geweest van een nader onderzoek omtrent den heer *Rose* en diens handelingen, maar nu de zaak in behandeling zou komen, schijnen eenige leden niet genoegzaam ingelicht en wordt een voorstel tot onderzoek gedaan, dat zoo veelomvattend is, dat er wel maanden zullen verloopen voor dat uit dat onderzoek eenig meerder licht te verwachten is. Waar zal men het einde zien van eene zaak die tot zoo veel uiteenloopende oordeelvellingen aanleiding geeft? is het goed die spanning te doen voortduren? Wisten dan de leden in de afdeelingen niet waarom *hun vertrouwen op de practische kunde van den architect aan het wankelen is geraakt* (dit zijn de woorden van het centraal rapport)? en verdiende hetgeen als gevolg hiervan door Burgemeester en Wethouders is gezegd bij deze vergadering geen geloof? Staat het onderzoek, dat men nu door eene commissie wil doen bewerkstelligen, niet voor ieder lid open, en heeft men er niet ruimschoots den tijd toe gehad? Zietdaar, Mijne Heeren, eenige beschouwingen, die ik gemeend heb in het midden te mogen brengen en die ook bij heeren Wethouders, toen in onze vergadering over het voorstel werd gesproken, zijn overwogen, en ofschoon wij eenparig van oordeel zijn dat hetzelve van weinig gevolg zal zijn en veel tijd zal doen verliezen, mag ik namens ons collegie zeggen, dat wij ons niet zullen verzetten tegen het voorstel, daar wij evenmin het nader onderzoek schroomen, als door het bepaald bestrijden van hetzelve vernieuwde aanleiding zouden willen geven tot gelijke ongegronde en onheusche beoordeeling als wij reeds bij sommigen hebben moeten ondervinden.

De heer *Obreen* erlangde daarop het woord en zeide nagenoeg het volgende:

Ik voor mij kan niet instemmen met het voorstel tot eene commissie van enquête, was dit een half jaar vroeger ingediend dan zoude ik er mijne stem aan gegeven hebben, thans beschouw ik het overbodig en om het tijdverlies schadelijk. Eene dubbele enquête heeft plaats gehad voor de Boompjeskade en wegens het Ziekenhuis is er ook in der tijd eene enquête geweest, waarvan het rapport der heeren *Conrad* en *van der Kun* ter onzer beschikking ligt; eene zeer stichtelijke lectuur, die ik de heeren aanbeveel. Ieder onzer heeft overigens zijne enquête zelf reeds gemaakt, ten minste kunnen maken ten gevolge der ontvangen mededeelingen als anderzins. Daarenboven de bewijsstukken kunnen hier, uit den aard der zaak, wel niet in natura ter tafel gebragt worden, maar zij worden door het zonnelicht bestraald, en wij allen hebben, met de geheele burgerij, de gelegenheid gehad er ons, bij eene inspectie in loco, over te bedroeven, of aan te ergeren. De geachte voorstellers moeten het mij ten goede houden, er ligt in hun voorstel, naar mijn oordeel, iets stootends, iets kwetsends voor Burgemeester en Wethouders en de commissie van beheer, hetgeen zeker ver van hunne bedoeling is, doch op mij maakt het dien indruk. De leden dier collegien zitten allen in onze vergadering; niets belet om hen te interpelleren, en aanvulling te provoceren van hetgeen dat de een of ander zoude vermeenen dat aan hunne mededeelingen ontbrak. Ik heb in deze vergadering eens hooren beweren dat de Raad verpligt was voor de vermeerdering der gemeentekas te zorgen, dat is mijn gevoelen niet, maar zeer zeker zijn wij verpligt te waken dat de uitgaven wèl besteed worden, thans zijn de openbare werken een bodemloos vat geworden, waarin het goede geld der gemeente door de practische onbekwaamheid of zorgeloosheid van den architect verzinkt. Al wat tot zijnen werkkring behoort is gebrekkig uitgevoerd, of mislukt. Teregt gaat daartegen een kreet in de gemeente op. Met de hand op het hart, reken ik mij, als lid dezer vergadering, in verband met art. 39 der gemeentewet, verpligt om alle geoorloofde middelen in het werk te stellen, om ten spoedigste een einde aan dezen toestand te maken. En nu, Mijne Heeren, na alle die voorstellen en contra-voorstellen zal de enquête geen ander gevolg hebben dan om eene onaangename doch hoogst eenvoudige zaak te verwikkelen en den Raad in een imbroglio, en in een doolhof te voeren, waaraan ik geen uitgang zie, terwijl de zaken den ouden sleur gaan. Burgemeester en Wethouders, commissie van beheer, voorstellers van een ingenieur en een groot aantal leden, naar ik gis de meerderheid der vergadering, zijn het op een punt eens, namelijk dat de heer *Rose geen* architect moet blijven. Zouden die nu allen zoo ligtvaardig hunne meening gevormd hebben, en zoo zonder grond tot zulk eenen stap komen? Hij die nu nog meer licht behoeft kan het immers vragen; ik voor mij vind dat wij zooveel licht bekomen hebben, dat mij de oogen tranen. Een lid dezer vergadering heeft onlangs gezegd, dat het zwaard niet langer boven het hoofd van den architect moest blijven hangen. Ik voeg er bij ook niet langer boven de gemeente, niet langer boven deze vergadering. Het is tijd dat de zaak zelve in discussie kome, en beslist worde en dat er een einde kome aan insinuatien buiten deze vergadering. Zoo vind ik onder anderen in de *Gemeentestem* n.° 173, in verband met de Boompjeskade, te verstaan gegeven dat men in Rotterdam den architect verantwoordelijk wil houden voor werken tegen zijne meening gewijzigd. Dat die bewering niet met de waarheid strookt kan blijken uit het rapport van den architect van 17 junij 1850, waarvan de inhoud toch wel van hem zal uitgaan, daar het door hem alleen onderteekend is. Ik concludeer, op alle vorenstaande gronden beschouw ik de enquête overbodig, ontijdig, dat wil niet zeggen prematuur, maar intempestief, en schadelijk, en zal er dus tegen stemmen.

De heer *Ledeboer* betoogde, wat door hem in de vorige vergadering reeds met een enkel woord was aangestipt, dat het benoemen eener commissie van enquête geene heilzame vruchten zou opleveren; daaruit zou geen meerder licht geboren worden, want de meeste leden van den Raad hadden immers gezegd dat zij niet over werken van bouwkundigen aard konden oordeelen, hoe moesten zij dus ten deze een onderzoek instellen? zij zouden zich derhalve door deskundigen moeten laten voorlichten, en nu vroeg hij welke deskundigen tot een zoodanig onderzoek de hand zouden willen leenen? Bovendien had het voorstel op hem den indruk gemaakt alsof daarin iets beleedigends voor Burgemeester en Wethouders en voor de commissie voor de plaatselijke werken gelegen was.

De heer *Hubrecht* zette op den voorgrond, dat hij het voorstel tot het instellen eener enquête me[…] onderteekend, hij zulks niet gedaan had op de[…] gronden als andere onderteekenaars. Het verheugd[…] dat Burgemeester en Wethouders zich niet zouden[…] zetten tegen het voorstel. Hij had tot dit vo[…] medegewerkt, omdat hij in deze zaak nog geen ge[…] zaam licht had gekregen; zijne overtuiging was no[…] genoegzaam gevestigd om daarnaar zijne stem te k[…] regelen; hij toch achtte eene morele convictie niet[…] doende, maar wenschte uit bepaalde overtuiging te[…] te kunnen gaan, zoodat hij de gronden voor zijn[…] zou kunnen blootleggen, en zulks dacht hij dat d[…] voorstel zou worden bereikt. Men had het v[…] ontijdig genoemd, doch daarmede kon hij niet inste[…] aangezien nog geen besluit was genomen; hij had[…] eene enquête gewenscht, doch gehoopt dat zulks va[…] anderen kant zou zijn gekomen; uit de tot nu to[…] wisselde stukken bleek hem niet dat tot de wegze[…] van den architect kon worden besloten. Men had[…] voorstel hostile genoemd, doch hij sommeerde ied[…] aan te wijzen in welke bewoordingen van het voo[…] zulk een geest doorstraalde, en vroeg of het sto[…] kan zijn dat men licht vraagt in eene zoo duistere z[…] In de vorige vergadering was de zaak van de Wafe[…] ter sprake gekomen en was die zaak door een lid[…] de commissie voor de plaatselijke werken in het[…] gesteld; de spreker had steeds zeer ongunstig over[…] architect in deze zaak gedacht, doch na de toen beko[…] inlichtingen was hij geheel van gevoelen veranderd[…] meende hij te moeten bijbrengen om aan te toonen[…] een onderzoek wel tot het verspreiden van licht aanle[…] zou kunnen geven. In de vorige vergadering was [...] een lid (den heer *Gleichman*) gezegd, dat de zaak[…] den architect hoe langer zoo duisterder werd; z[…] mogt waar wezen, de spreker wilde dan nog trac[…] door het instellen van eene enquête licht te verkrij[…] ten einde de Raad later het verwijt niet op zich[…] kunnen laden dat hij niet tot het uiterste toe bepr[…] had. Alleen was het toch te doen om de belangen[…] gemeente zoo goed mogelijk te behartigen; hij ho[…] dus dat men zijne stem aan het voorstel zou geven.

De heer *Dunlop* verklaarde zich tegen het voo[…] op dezelfde gronden als door den Voorzitter en de he[…] *Ledeboer* en *Obreen* in het midden waren gebragt. [...] wees verder nog op het veelomvattende van het [...] oogde onderzoek; de heer *Rose* was toch sedert ze[…] jaren architect, en nu zou een onderzoek moeten wo[…] ingesteld over al het in dien tijd voorgevallene; [...] oordeels zou de commissie van enquête reeds dad[…] aanvangen met zich incompetent te verklaren, wa[…] deskundigen zouden moeten worden geraadpleegd[…] hoe deze veelmalen in gevoelen verschillen bleek[…] het voorgevallene met de kade in de Boompjes. [...] het voorstel vroeger gedaan, dan had het nog in [...] merking kunnen komen, thans was hij er tegen.

De heer *Prins* meende den heer *Hubrecht* opmerk[…] te moeten maken op het reeds door hem gezegde[…] nooit door den architect een voorstel was gedaa[…] langs de Wafellaan een klinkerweg te leggen.

De heer *Blom* zeide hierop, dat het zeer veel vers[…] hoe men eene zaak voordraagt. Hij deelde daarop m[…] dat de architect, toen hem was opgedragen een pro[…] te maken voor een grindweg langs de Wafellaan, o[…] aan zijn rapport had gezegd: *eene klinkerstraat* [...] *beter*. Deze woorden achtte hij voldoende, daar[…] had de architect genoegzaam gezegd dat een klinke[…] beter zoude wezen. De schuld dat de weg lang[…] Wafellaan zoo slecht was uitgevallen, kon dus niet[…] den architect worden geweten, te meer daar die[…] bovendien nog ondershands was aanbesteed voor de[…] der geraamde kosten en dus natuurlijk slecht moest[…]

De heer *Prins* kon niet toestemmen dat die vier wo[…] voldoende zouden zijn; had de architect het wensch[…] geacht dat daar een klinkerweg werd aangelegd, da[…] hij daarvoor motieven moeten aanvoeren. — De[…] *van Rijckevorsel* kwam nogmaals terug op de hem v[…] gegeven verzekering dat de weg langs de Wafellaan[…] zou zijn. — De heer *Prins* herhaalde daarop het ge[…] in antwoord op eene vroeger gedane dergelijke vraag. [...] heer *Mees* vroeg vervolgens eenige inlichtingen nop[…] bewoordingen van het voorstel, waarop door den[…] *Hubrecht* werd geantwoord.

Nu erlangde de heer *Hoynck van Papendrecht*[…] woord. Hij verzette zich tegen het voorstel. Vele[…] hadden toch bij de behandeling der begrooting ver[…] geen vertrouwen meer te stellen in de practisch[…] kwaamheid van den architect; die verklaring z[…] niet ligtvaardig daarheen zijn geworpen, waarvo[…] voor die leden eene enquête dienen, daar zij die[…] reeds hadden ingesteld. Verder zag hij geen heil [...] instellen van een onderzoek omtrent bouwkundige[…] door hen die geen deskundigen zijn. Eindelijk w[…] tegen de enquête, omdat deze alleen zou leiden [...] onzekeren toestand te doen voortduren. In weer[…] het bekend is hoe hij den architect ten volle vert[…] in weerwil dat hij overtuigd is dat de gemeente[…] geen vat der Danaïden zijn, in weerwil dat hi[…] hoe hij het verwijt op zich zal laden dat hij een[…] onderzoek in het belang van den heer *Rose* schu[…] het belang der gemeente zijn eenig rigtsnoer z[…] dat belang vordert, zijns oordeels, een einde te[…] aan den reeds te lang voortdurenden onzekeren to[…] welke nadeelig is voor den architect, nadeelig v[…] commissie voor de plaatselijke werken; door a[…] toestand een einde te maken zal men den archit[…] het vervolg waarborgen voor verdere insinuat[…] grond van een en ander zal hij tegen het voorstel s[…]

De heer *van Rijckevorsel* ving aan met te ze[…] hij het voorstel had gedaan om geheel andere [...] dan de heer *Hubrecht*; de grondtoon bij de be[…] gingen van den Gemeenteraad was tot nu toe [...] wederzijdsche welwillendheid, doch wanneer op d[…] ingeslagen weg werd voortgegaan, wanneer in [...] cussien personaliteiten werden vermengd, dan [...] de vrees niet onderdrukken dat zulks zou le[…] tweespalt, tot haat tusschen de leden der Verg[…] om aan te toonen dat hij niet overdreef wees h[…] voorboden der discussie, en daarom wilde hij v[…] oogenblik het onderzoek van het terrein der [...] discussie afbrengen. Hij had nog geen enkel o[…] in zijne overtuiging ten deze gewankeld; zijne o[…] meening over den architect was bekend, doch a[…]

[illegible]den hadden wel in hunne overtuiging gewankeld en nopens den architect een ander gevoelen omhelsd dan zij vroeger waren toegedaan, hetwelk hij toeschreef aan zamensprekingen buiten de Vergadering. Men had het voorstel ontijdig genoemd; vroeger scheen echter eene enquête niet noodig toen velen het eens waren met Burgemeester en Wethouders, doch thans, nu velen van gevoelen veranderd zijn, achtte hij een onderzoek eerst noodig. Het beweren, dat de leden van den Raad incompetent zouden zijn ten deze te onderzoeken, noemde hij slechts den weerklank van zeker bij den Raad ingekomen adres, waarbij een brevet van incompetentie aan de leden van den Raad is gegeven, aan hen die gekozen zijn door de burgerij om deze te vertegenwoordigen, aan hen die den eed hebben gedaan de belangen der gemeente naar hun beste vermogen te zullen behartigen; hij zou over dat adres thans niet verder uitwijden, later zou zich de gelegenheid wel opdoen dat nog nader te bespreken; alleen dit wilde hij nog zeggen, dat men met evenveel regt zou kunnen beweren dat het de leden van den Raad niet voegt doctoren bij het armbestuur te benoemen dan na eerst inlichtingen bij de apothekers te hebben ingewonnen. Verder protesteerde hij tegen de bewering dat in het voorstel iets beleedigends voor Burgemeester en Wethouders en voor de commissie voor de plaatselijke werken zou zijn gelegen. Hij besloot met de plegtige verklaring, hoe hij vreesde dat, wanneer de Raad eene enquête schuwde, hij het verwijt van tijdgenoot en nakomeling op zich zou laden, van naar hartstogt en niet na rijp onderzoek gehandeld te hebben.

De heeren *Ledeboer* en *Obreen* zeiden daarop niet beweerd te hebben dat het voorstel beleedigend was voor Burgemeester en Wethouders en voor de commissie voor de plaatselijke werken, doch dat het daarvan den schijn had. Eerstgenoemde was ook niet beducht voor zulke [illegible] gevolgen van de discussie als de heer *van Rijckevorsel* had afgeschilderd.

De heer *Eikma* verklaarde zich tegen het voorstel, niet omdat hij een onderzoek naar de handelingen van den architect duchtte, maar omdat de leden van den Raad geen spetiale kennis hebben van de zaken welke zij zouden moeten onderzoeken, omdat daaruit, naar zijne meening, een chaos van beschouwingen en weinig licht zou ontstaan, en omdat daarmede veel tijd te loor zal gaan. Men had vier maanden tijd gehad om een onderzoek in te stellen, en hij voor zich achtte zich volkomen ingelicht.

De heer *Hoynck van Papendrecht* vond juist in het door den heer *van Rijckevorsel* aangevoerde reden om het voorstel te bestrijden. Die spreker had toch gezegd dat vele leden van gevoelen waren veranderd, hetwelk dus het gevolg van gedaan onderzoek en bekomen licht moest wezen. Wenschte men nog meerdere inlichtingen, alle leden van het collegie van Burgemeester en Wethouders en van de commissie voor de plaatselijke werken hadden zitting in deze vergadering, zoodat men van deze het gewenschte licht kon vragen. Wat de vrees voor onaangename discussien aanging, deze zouden dan toch later ook plaats grijpen. Hij noemde verder onjuist en onwaar, wat de heer *van Rijckevorsel* had gezegd, dat in een aan den Raad gerigt adres een brevet van incompetentie aan de Raadsleden zou zijn gegeven; adressanten hadden alleen beweerd dat een oordeel over de plannen [illegible] wijze van [illegible] tot het gebied van deskundigen behoorde. Hij schuwde geen licht, maar was overtuigd dat het voorstel geen licht zal aanbrengen, zoodat hij van oordeel was dat ieder naar zijne beste overtuiging zijne stem moest uitbrengen.

De heer *van der Hoop* wees aan, hoe voor- en tegenstanders in deze zaak steeds tegenover elkander hadden gestaan, ten gevolge waarvan hij zich had afgevraagd, aan welke zijde de waarheid toch mogt zijn. Om nu verder licht te verwerven, had hij de enquête voorgesteld, waarbij hij in de verte niet had kunnen denken dat daarin voor iemand iets grievends, iets kwetsends gelegen zijn. Hij kon de vrees niet deelen dat dit onderzoek zoo langen tijd zou vorderen.

De heer *Beelaerts van Blokland* deed hulde aan de bedoeling des voorstellers; hij vond daarin niets stootends voor Burgemeester en Wethouders, voor de commissie voor de plaatselijke werken of voor den architect; men trachtte alleen licht te erlangen. Hij achtte het voorstel echter niet wenschelijk om reeds door anderen aangevoerde redenen; ook vond hij dat het voorstel te laat was ingediend, daar de zaak nog niet in behandeling was.

De heer *van Rijckevorsel* voerde daarop nog nader het woord tot beantwoording van den heer *Hoynck van Papendrecht*. Zijns inziens hadden nog andere redenen dan grondig onderzoek er toe medegewerkt dat [illegible] leden waren teruggekomen van hun ongunstig oordeel over den architect, te weten een weinig intimidatie, een weinig insinuatie, een weinig camaraderie; hij kwam [illegible] terug op het aan den Raad gerigt adres en het [illegible] zijns inziens vervatte brevet van incompetentie, [illegible] niet alleen de architect, maar al de beambten bij de plaatselijke werken een schild erlangen waarachter [illegible] steeds zouden kunnen verbergen. Wanneer men [illegible] door zulken invloed liet leiden, dan voerde dit [illegible] naar het stelsel der clubs. Hij had den middenweg [illegible] bewandelen, doch zoo als gewoonlijk wordt die [illegible] beide uitersten afgekeurd.

[illegible] zitting werd vervolgens verdaagd tot des avonds [illegible] zeven ure.

[Van] deze avondzitting deelen wij in een volgend [nommer] breedvoerig verslag mede.]

[illegible] sedert gisteren weder sterk toegenomen; [illegible] de thermometer van *Fahrenheit* heden morgen [illegible] teekende 17 graden, heden namiddag ten 4 ure [illegible] en heden avond ten 8 ure wederom 17 graden. [illegible] weerwil van den fellen wind zag men heden op de [illegible] vooral in de rigting naar de Oude Plantage, vele [schaats]enrijders.

[illegible] zijn wij wel onderrigt, dan is het gisteren nacht [illegible] de reddingsboot van Terheide gelukt de equipage [illegible] aldaar in den namiddag gestrande scheepje te [redden]. De schipbreukelingen moeten zich niet minder [dan] 7 uren in het want hebben vastgeklemd gehouden. [Het] schip zelf was geheel onder water.

[illegible] Gisteren werd te Leyden het feest van den Dies [Natalis] Natalis op de gebruikelijke wijze gevierd. De hoogleeraar *F. W. Krieger*, die als rector magnificus aftrad, sprak bij deze plegtige gelegenheid: *De Fatis Academiae Lugduno Batavae anno 1854—1855*, d. i. Over de lotgevallen der Leydsche hoogeschool, gedurende het jaar 1854—1855. Deze redevoering had hoofdzakelijk tot onderwerp, eene vermelding der voornaamste levensbijzonderheden van de, in het vorige jaar overledene rustende hoogleeraren *Reinwardt* en *Siegenbeek*., waarbij aan hunne wetenschappelijke en andere verdiensten werd hulde gedaan. Vervolgens werd een blik geslagen op den staat der verzamelingen tot het onderwijs aan de hoogeschool bestemd, en op die der Academische gebouwen, waarbij het uitzigt op eene spoedige vernieuwing van sommigen dezer laatsten werd geopend. Daarna werd overgegaan tot het uitreiken der door Z. M. den Koning uitgeloofde gouden medailles aan diegenen, wier verhandelingen door de Faculteiten der bekrooning waren waardig gekeurd. Vier hunner, de heeren *E. van der Ven*; *W. F. R. Suringar*, *B. C. E. Proes* en *H. A. Kleyn*, ontvingen het eeremetaal, terwijl aan een vijfde, den heer *R. J. Lambrechts*, van wiens verhandeling loffelijke melding gemaakt was, een getuigschrift daarvan werd ter hand gesteld. Allen zijn studenten der Leydsche Hoogeschool. De redevoering over een onderwerp uit het vak des Hoogleeraars, welke uit hoofde van de ruime stof der lotgevallen, zoo als meermalen geschied is, werd achterwege gelaten, heeft ten titel: *De progessibus quos Chirurgia practica nostrâ aetate fecit*, d. i. Over de vorderingen der practische heelkunde in onzen tijd, welke redevoering later in druk zal verschijnen.

— Eergisteren is aan de Utrechtsche hoogeschool de heer *Th. van Doesburgh*, geboren te Schiedam, bevorderd tot doctor in de wis- en natuurkunde, na de verdediging van zijne Hollandsche verhandeling *over kleurmenging en kleurmeting*.

— Te Petten (classis Alkmaar) is beroepen ds. *L. Rietberg*, thans te Hoorn op Texel.

Ds. *A. P. A. du Cloux* te Oldebroek heeft voor het beroep naar Nieuwe Tonge, en ds. *D. Bresser* te Strijen voor het beroep naar Barneveld bedankt.

— Ter aanvulling van het berigt uit Harlingen, omtrent de verleende concessie voor den Noordelijken spoorweg, voegt men er nog bij, dat daarbij als voorwaarde is gesteld, om over Groningen aan te sluiten. Dit is in strijd met bekende verdragen deswege, tusschen Pruissen en Hannover, die de aansluiting alleen langs Twenthe toelaten. De termijn voor de uitvoering is zeer kort gesteld. Nogtans is men, wat het financiële betreft, geheel gereed, en dus voornemens, zoo spoedig mogelijk aan te vangen, waar zulks het veiligst kan geschieden, ten einde alzoo de minst mogelijke vertraging te ondergaan bij de wegruiming der bezwaren.

— Dezer dagen is bij Havelte, provincie Drenthe, door de arbeiders aan het Oranje-kanaal, op eene diepte van 1,50 el, een gedeelte van eene zeer oude bom gevonden, waarin het gat nog te zien is; hebbende eene dikte van 3 en een omtrek van 14 à 15 duim; de heer mr. *H. Vos* te Havelte is in het bezit van dit stuk.

— Gedurende het jaar 1854 werden over den Aken-Maastrichtschen spoorweg vervoerd: 101,575 reizigers, 55,932,400 Ned. pond goederen; en verkocht [illegible] Ned. pond schaalkolen en 408,583 [illegible] kolen.

— De gemeenschappelijke directie van de Aken-Maastrichtsche spoorweg-maatschappij zal op zaturdag 24 dezer te Maastricht doen aanbesteden den bouw van een gedeelte des zijtaks van Maastricht naar Hasselt, op Nederlandsch gebied, zich uitstrekkende langs de Zuid-Willemsvaart en verder tot aan den straatweg van Maastricht naar Maaseyck.

— Uit Arnhem meldt men onder dagteekening van gisteren het volgende: Volgens telegrafische berigten van den Bovenrijn stond de Rijn te Coblentz gisteren morgen ten 8 ure 10 voet 4 duim, en was aldaar zware ijsgang van de Moezel.

Wat de Nederlandsche rivieren betreft, waren de monden van de Waal en van den Nederrijn, volgens de laatste berigten, nog vast met zeer lagen waterstand en met zeer matigen aanwas. Het ijs was aldaar zwaar opgehoopt en ineen gezet. In den mond van het Pannerdensche Kanaal heeft het ijs zich tot een dam gezet, gelijk mede in het Erlecomsche rek op de Waal. Van ijsgang wordt nog niets gemeld.

— De Rijn stond heden morgen ten 8 ure te Keulen op 13 voet 9 duim, en was dus op nieuw ruim 1½ voet gewassen. Er vertoonde zich veel nieuw ijs. Hooger opwaarts was het Rijn-ijs in beweging geweest, doch had zich weder vastgezet. Op de Nederlandsche rivieren zit het ijs overal vast, bij wassenden waterstand.

— De waterhoogte te Arnhem was den 8 dezer 3,30 el.

— De stad Gent heeft reeds meer dan 100 electro-magnetische uurwerken, wier wijzerplaten op de gaz-lantarens gesteld en met goed gevolg in werking zijn gebragt. Men wil nu zoodanige uurwerken in Antwerpen aanleggen en heeft daartoe reeds aanvragen bij den Gemeenteraad gedaan, die waarschijnlijk zullen worden toegestaan.

— De beroemde Belgische kunstschilder *Gustaaf Wappers* is door den Keizer der Franschen tot officier van het Legioen van Eer benoemd.

— Van Elseneur wordt den 1 dezer geschreven, dat de Sond, behalve een klein vak tusschen Elseneur en Helsingborg, zoodanig ten noorden en ten zuiden met ijs bezet en de ijskorst zoo vast was, dat men die zee-engte van de Zweedsche kust tot Elseneur te voet had kunnen passeren.

De *Hollande Musicale*, die met ijver en bekwaamheid voortgaat hetgeen hier te lande op het gebied der toonkunst voorvalt aan den vreemde te doen kennen, bevat ook berigten wegens het ontvangst van Nederlandsche toonkunstenaars in het Buitenland. Zoo meldt genoemd blad dat het spel en de compositie van den heer *Ernst Lubeck* te Parijs in de muzikale wereld die belangstellende aandacht en bewondering wekken, die men daarvan mogt verwachten, en dat in Frankrijk mevr. *Rosa Hagenaar*, de beroemde Amsterdamsche zangeres, veel toejuiching heeft verworven.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 9 Februarij.

OVERLEDEN: P. van Houteren, z., 12 d. — J. van IJzeren, man van J. de Lange, 36 j. — C. Bruyning, man van G. A. Gevelhoff, 73 j. — T. van Oudheusden, jm., 74 j. — M. Verboom, z., 1 j. — J. Niepoort, z., 2 j. — L. Prui, z., 2 j. — D. Werner, z., 5 m. — L. van Santen, z., 7 m. — A. M. van Weel, z., 5 j. — T. Brans, z., 5 j.

BEVALLEN: M. J. Timmerman, geb. Sandhövel, z. — C. Vermaas, geb. van der Borden, d. — M. Kuypers, geb. Boom, z. — A. de Wit, geb. de Jeu, d. — B. W. de Haan, geb. van der Graaff, d. — W. M. Mühlenbruch, geb. van Dijk, z. — A. C. A. H. Bloemendaal, geb. Leickert, d. — N. Boudestein, geb. van Genderen, z. — G. de Haan, geb. van Baarle, d. — C. van Cleeff, geb. van Cleeff, d. — J. Spitters, geb. Kooymans, d. — M. van Soest, geb. Visser, z. — M. van der Wel, geb. Keegel, d.

Zeetijdingen.

Nederland.

HELLEVOETSLUIS 9 februarij. 12 ure. De wind O. Het ijs naar den Zuiderwal gedreven. — 5 ure 40 min. De wind N. O., weinig ijs. Frissche koelte.

BRIELLE 9 februarij. 8 ure. De rivier is overdekt met vastzittend ijs; de wind O. N. O. — 11 ure 47 min. De rivier zit alhier van den heuvel tot den eersten dam vast. Van daar tot naar zee is het vaarwater geheel open, zonder ijs; de wind O. N. O., hard. — 6 ure. De Maas alhier ligt van den Brielschen heuvel tot den eersten dam geheel digt; van daar tot naar zee langs den regteroever nog een smal vak water open, dat steeds naauwer wordt. De wind O. N. O.

MAASSLUIS 8 februarij. Gisteren avond is binnengekomen en heden nacht met behulp van ijssloepen op de haven gebragt *Courier*, S. van der Velden, v. Nantes. — Heden niets gepasseerd; de w. N. O. ten O. Weinig drijfijs.

BROUWERSHAVEN 9 februarij. 11 ure 45 min. De wind O. Harde wind. Weinig ijs op den stroom. Het gisteren gemelde schip *Vereeniging*, kapit. Fekkes, is met averij binnengekomen. — 5 ure 55 min. De wind O. ten N. Harde wind. Weinig ijs op den stroom.

TEXEL 8 februarij. Heden niets gepasseerd.

NIEUWEDIEP 9 februarij. De haven zit vast. De reede vol drijfijs; de wind O. ten Z.

Buitenlandsche Havens.

Aangekomen:

Te LAGUAYRA 1 januarij *Mevrouw Winkel*, van der Veen, van Liverpool. — Te MESSINA 27 januarij *Thetis*, de Zeeuw Baggus, van Newcastle. — Te MARSEILLE 4 febr. *Stad Elten*, Schuring, van Rotterdam. — Te NANTES 6 febr. *Roelf Glazen*, Hazewinkel, en te PAIMBOEUF 4 febr. *Wilmina*, Vosman, beiden v. Amsterdam.

Vertrokken:

Uit de TAFELBAAI (Kaap de Goede Hoop) 10 nov. *Johanna en Louisa*, Popken, en 23 dito *Sophie*, Berns, beiden naar Batavia.

Te HAVANNA werd den 11 januarij beladen het hoekerschip *Fortuna*, kapit. M. D. Noordhoek, naar Rotterdam.

Uittreksels uit de Lloydslijst van 7 Februarij.

Op de RIVIER aangekomen 7 februarij *Tryntje Ewol*, v. Memel. Te LONDEN in lading *Tasmania*, Jonker, [illegible] Adelaide (Zuid-Australië); — uitgeklaard 5 febr. *Gesina Jacoba*, [illegible], naar Kopenhagen. Te PORT DUNDAS [illegible] *Vulcan*, Boyd, van Rotterdam. Te CARDIFF [illegible] *Veritas*, Rozenbeek, van Bristol, en 5 dito *Corina*, [illegible], van Rott.; — vertrokken 5 febr. *Theodora Anna*, v. Lessingen, n. Konstantinopel.

Te SCILLY binnengeloopen 30 januarij *Vier Gebroeders*, C. Vonck, van Batavia (is den 4 februarij naar Rotterdam gezeild).

De schepen *Albert van Panhuys*, kapit. van der Ley, v. Palermo naar Antwerpen, en *Maria Aurelia*, kapit. Pik, van Napels naar Amsterdam, beiden te SCILLY binnen, hebben den 4 februarij hunne reizen voortgezet.

Het schip *Hervatting*, kapit. Visser, van San Sebastian n. Dieppe, [illegible] van den [illegible] het wrak van het Nederlandsch schoenerschip *[illegible]*, kapit. [illegible], van Memel naar Duinkerken, [illegible] gebleven. — Te Ramsgate zijn uit hetzelfde wrak [illegible] aangebragt.

DEAL gepasseerd 7 februarij *de Maas*, J. W. Verberne, van Londen naar Port Phillip.

Gepraaide Schepen:

Den 21 november, op 35 gr. 28 min. ZB. en 19 gr. [illegible] min. OL., *Hellevoetsluis*, W. J. Vos, van Batavia naar Nederland.

Den 16 januarij, op 49 gr. NB. en 7 gr. WL., *Vijf Gebroeders*, P. Dekker, van Amsterdam naar Batavia; alles wel aan boord.

In lading liggende Schepen.

te Amsterdam:

BATAVIA en SOERABAIJA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het [illegible] Hollandsch gekoperd Barkschip *Gouverneur Generaal Duymaer van Twist*, kapit. *C. B. Mosheuvel*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer* en [illegible].

GOTHENBURG, het Zweedsch Barkschip *Preciosa*, kapit. *J. B. Ryberg*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KAAP DE GOEDE HOOP, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het [illegible] Nederlandsch gekoperd Barkschip *Colombina*, kapitein [illegible]. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KONSTANTINOPEL, het Mecklenburger Brikschip [illegible], kapitein *B. Lorenz*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

MEMEL, het Nederlandsch Kofschip *[illegible] Gezina*, kapit. *H. G. Munneke*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

NAPELS, het Napolitaansch Brikschip *Montealbano*, kapit. *Ciro Savarese*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

STETTIN, het snelzeilend Pruissisch Schoenerschip *Martha*, kapit. *F. W. Scherlau*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Beursberigten.

PARIJS den 8 Februarij.

Frankrijk 3 pcts. 67. 70; dito 4½ pcts. 95. 15. Spanje Binnenl. 3 pcts. 30¾.

LONDEN den 8 Februarij.

De 3 pcts. Geconsolideerd 91⅞ a ¾; Rusland 5 pc., 100; dito 4½ pcts. 88½. Spanje 1 pct. 17¾ a 18; dito 3 pcts. Buitenl. 36½; dito Certific. 4½ a ¾; dito Passive 4½ a ½; Mexico 3 pcts. 21 a ½; Peru 4½ pcts. 79½; Ecuador de Gemeenschappelijk Uitgestelde 6½; Holland 4 pcts. 93; dito 2½ pct. 62½; Turksche Leening 76½.

WEENEN den 8 Februarij.

Metall., 5 pc. 83¾; Nieuwe Leening 106¾; Wissel Londen *f* 12. 18; dito Parijs *f* 146½; Zilver *f* 27.

Den 9 Februarij.

Metall., 5 pct. 83; Nieuwe Leening 106¾; Wissel Londen *f* 12. 15; dito Parijs *f* 147½; Zilver *f* 26½.

ANTWERPEN den 8 Februarij.

België 2½ pct. 53. Spanje 1 pct. 17½ K.; dito 3 pcts. Binnenl. 31⅛ g. Metallieken 5 pct. 69¾ g. De beurs werd beter gehouden, hoewel de zaken beperkt waren in Oostenrijksche fondsen.

ROTTERDAM den 9 Februarij.

Nederlanden Werkelijke Schuld, 2½ pc., 61$\frac{3}{16}$. Spanje, Buitenl., 1 pc., 17$\frac{13}{16}$ l. k., 18 h. k., 18 gebl. k.; Binnenl. a *f* 6000, 3 pc., 31¾; Coupons Schuldbewijzen 4¾. Portugal, te Londen, 3 pc., 38⅞. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., 101½; Certific. bij *Stieglitz en Co.*, 5 pc., 92½. Oostenrijk, Metalliek, 5 pc., 62⅞; idem Nieuwe 1849, 5 pc., 74¾; idem, 2½ pc., 32$\frac{1}{16}$ l. k., 32¼ h. k., 32 gebl. k. Mexico, 1851, Onbepaalde, 3 pc., 20½. Brazilië 1824, 5 pc., 98. Virginië, 6 pc., 93½.

De markt was heden over het geheel beter gestemd. Vooral waren Spaansche en Oostenrijksche fondsen op nieuw zeer gevraagd.

AMSTERDAM den 9 Februarij.

			Laagste koers.	Hoogste koers.	Geblev. koers.
Nederl.,	Werkelijke Schuld.....	2½ pCt.	61 7/16	61½	61½
»	dito dito	3 »	72⅛	72 3/16	72 3/16
»	dito dito	4 »	90⅛	90 3/16	90 3/16
»	Amort.-Syndicaat.....	3½ »	90		
»	Aand. Handel-Maatsch.	4½ »			
»	O. I. Leening.....	4 »			
»	Leen. Holl.-Spoorweg.....				
»	Rhijn-Spoorweg.....	4½ »			
»	Maatsch. v. Weldadigh.	4 »	80		
Frankr.,	Certificaten.....	3 »			
Rusland,	Obl. bij Hope & Co....	5 »	101¾	102	102
»	dito 1828/29	5 »	100⅛	100⅛	100⅛
»	Cert. dito 1831/33	5 »	82½		
»	dito dito 1840...	4 »	76½		
»	dito bij Stieglitz.....	4 »	74⅛	74⅛	
»	dito Nieuwe.....	5 »			
»	dito Adm. te Hamburg	5 »	86		
»	dito te Londen.....	4½ »	87¼		
»	dito van Assign.....	6 »			
»	Inschr. dito.....	6 »			
Polen,	Aand. 1836, fl. 500.....	f			
»	Obligatien.....	4 pCt.			
Spanje,	Buitenlandsche.....	1 »	18 3/16	18 5/16	18 5/16
»	dito.....		37¼	37⅜	
»	Binnenl. à f 6000.....	3 »	31 5/16	31⅝	31 5/16
»	Amortisable Schuld.....		4½	4⅛	
»	Bewijzen van Coupons.....		4⅛		
Oostenr.,	Obl. bij Goll & Co.....	5 »			
»	dito dito.....	4 »			
»	dito Metall. Oude.....	5 »	62¼	62⅞	62½
»	dito Nieuwe bet. te Amst.	5 »	74 7/16	74½	74 5/16
»	dito Nation. Metalliek	5 »	65⅞	65⅞	65⅞
»	dito Metall.....	2½ »	32		
»	N. Weener Aand.....		250	250½	
Belgie,	Certificaten.....	2½ pCt.			
»	dito bij Rothschild	2½ »			
Portug.,	Nieuwe.....	3 »	38½	38 7/16	38½
Peru,	Gecons. 1855.....	4½			
Venez.,	Oblig. à 100, thans.....	1¾ »	20¾	21¼	
»	Uitgest.....		9½		
Grenada,	Oblig.....	2½			
»	Uitgestelde.....		5⅛		
Mexico,	Oblig.....	3 »	20⅞	20¼	
»	dito, Onbepaalde.....	3 »			

N. Pruiss. Aand. f 181½ a f 182. Weener Aand., fl. 250, f 290. Brazilie, 1843, £ 100, 5 pc., 98. Portugal, Uitgest. 16. Philad. bij *Hope en Co.*, 5 pc., 86½ lage nomm.

Beleening 3 pc. Prolongatie 3 pc.

Bij eene williger stemming, zoowel wat den omzet als de koersen betreft, was van Hollandsche fondsen de meeste vraag voor 2½ pc., van Oostenrijksche voor de Oude, Nationale en 2½ pc. Metallieken, Portugesche en Spaansche 1 pc. waren ook meer begeerd.

Laatste prijzen ten 3 ure: Holland 2½ pc. 61 9/16 a ⅝. Spanje 1 pc. 18 5/16; dito Binnenl. 3 pc. 31½ a 9/16. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 62½.

Wisselkoersen.

LONDEN den 6 Februarij.

Amsterdam.......................... 11,16 a 16½.
Dito 3 maanden.......... 11,17½ - 18½.
Rotterdam » .... 11,18 - 18½.

AMSTERDAM den 9 Februarij.

Hamburg	2 maanden	35⅛	geld.	Lissabon..	8 maanden	41½	geld.
idem	zigt........	35⅝	»	Porto.....	3 ———	41½	»
Londen...	2 maanden	11,67½	»	Petersb...	2 ———	173	»
idem	zigt........	11,77½	»				

ROTTERDAM den 9 Februarij.

Londen..... 2 maanden f 11. 67½, kort f 11. 77½.
Hamburg.. 2 » - 35½, » - 35½.

Speciekoers.

AMSTERDAM den 8 Februarij.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten.....	f — —	a	f — —
Oude Gerande dito.....	- 5.35	»	- 5.35
Tien Gulden Stukken.....	- 9.65	»	- 9.75
Wigtig Engelsche Sovereigns.....	- 11.65	»	- 11.75
» Pistolen.....	- 9.60	»	- 9.70
Nieuwe Louis d'Or.....	— —	»	— —
Stukken van 20 Francs.....	- 9.35	»	- 9.45
Baren Goud en Specie a f 1442.60 per N. ℔ fijn	- 9½	a	f 10½ pCt.

Zilveren Specien per Ned. ℔ fijn.

Fijne Drittels.....	f — —	a	f — —
» Baren 1000/1000 a 950.....	— —	»	— —
Zilver van 900 a 300.....	- 104.20	»	- 104.70

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters.....	- 2.55	»	- 2.60
Fransche Kroonen.....	- 2.70	»	- 2.75
Stukken van 5 Francs.....	- 2.33	»	- 2.36
Brabandsche Kroonen.....	- 2.65	»	- 2.70
Pruissische Daalders.....	- 1.75	»	- 1.78

Marktberigten.

SCHIEDAM den 9 Februarij.

GRANEN. Rogge: 143, 144 ℔ Arch. f 288, f 291 cont.; 146 ℔ Deensche f 280 6/w.

AMSTERDAM den 9 Februarij.

Heden alleen verkocht van Gerst 112 ℔ N. Deensche f 225; 113 ℔ dito f 228. De overige Granen zonder handel.

Koolzaad bij vorigen marktdag in een doen: op 9 vaten Olie te leveren: in April e. k. £ 89½; in Sept. en Oct. e. k. £ 74½. Raapolie dadelijk flaauwer, op leveringprijshoudend: op 6/w. f 52½, vlieg. f 51 a f 51½; in de Stad f 53; 1 Mei e. k. f 49½ a f 49¾; 1 Sept., Oct., Nov. en Dec. e. k. f 43½ a f 44. Lijnolie trager: op 6/w. f 40½; vlieg. f 39½; 1 Maart e. k. f 39½; 1 April e. k. f 39½; 1 Mei e. k. f 40½ a f 40. Hennepolie: op 6/w. f 47½; vlieg. f 46. Raapkoeken per 1040 st. f 80 a f 85. Lijnkoeken per 104 Stuks f 12½ a f 15.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 9 Februarij.

Heden heeft de Nederlandsche Handel-Maatschappij hare veilingen van KOFFIJ, SUIKER, BINDROTTING enz. aangekondigd. (*Zie onder de Advertentien.*)

AMSTERDAM den 9 Februarij.

TABAK. De heden gehouden veiling is afgeloopen als volgt: 93 pakjes Paltzer verkocht tot 29½ a 36, dooreen tot circa 31 c.; 45080 st. Havana Cigaren verkocht tot f 34 a f 50½, doorcen tot f 44½.

HENNEP. Memelsche heden bij partij tot f 54 afgedaan.

LONDEN den 7 Februarij.

KOFFIJ. Heden is niets in veiling aangeboden. Goede ord. native Ceylon is niet onder 46/ te krijgen. Heden zijn 600 b. afgedaan. Plantage Ceylon goed gevraagd, grootendeels voor cons. Verkoopen: 200 v. van 55/ tot 60/. Voor Rio is 41/ a 42/ betaald. Mokka kalm. — THEE. Ord. a goed ord. Congo bedong 9¼ a 10 d.; groene soorten weinig gevraagd, doch ferm. — SUIKER. Koloniale soorten bij matigen voorraad goed gesouteneerd. B. P. soorten bedongen volle prijzen. Van Mauritius werden 2400 z. tot volle prijzen verkocht; van andere soorten werden verkocht 2000 z. Bengaal en 2000 z. Madras tot ferme prijzen. Penang op hoogere prijzen gehouden en daardoor met weinig handel. Vreemde soorten gezocht, vooral voor cons.; heden werden in veiling verhandeld 92 v., 2 tiersjes en 131 vaatjes Portorico, bruin 29/ a 31/, blond 34/6 a 38/; 860 k. Havanna, blank 38/ a 40/6, blond 31/6 a 36/, bruin 30/6 a 31/, zijnde volle prijzen. Geraffineerde gevraagd en ferm op 42/6 voor bruine lompen. Crushed met goeden kooplust voor uitvoer. — Van CACAO werden 380 b. Trinidad van 39/6 tot 42/ verhandeld. — Van SALPETER werden 115 z. Calcutta a 27/ verkocht. KATOEN kalm. Heden zijn 200 b. afgedaan. — HOPRE tot vorige prijzen zeer gezocht. — TALK kalm op 56/6 voor St. Petersburger Y. C. in loco.

GRAANMARKT. Tarwe met beperkten omgang en prijzen onveranderd. Gerst kalm op vorige prijzen. Haver met goeden kooplust tot ferme prijzen. Boonen en Erwten onveranderd.

LIVERPOOL den 6 Februarij.

KATOEN. De markt sloot heden flaauw; het artikel was sterk aangeboden, doch men betaalde vorige prijzen. Het totaal der verkoopen bedroeg 6000 b., waarvan 5000 b. Amerik. (500 b. voor uitvoer); 200 b. Pernam en Maranham van 5⅛ tot 9 d.; 600 b. Suratte van 3 tot 4 d. (300 b. voor uitvoer.) Aanvoer 10,000 b.

ANTWERPEN den 8 Februarij.

KOFFIJ. Brazil met belangrijke omzettingen, bedragende circa 4600 b., waarvan 1400 b. per *Industriel*, 550 b. per *Bellona* en 2000 b. op levering per *Ocean*, *Courrier* en *Renedo*, gedeeltelijk voor uitvoer. Van St. Domingo werden ca. 600 b. tot vorige volle prijzen omgezet. — RIJST vrij levendig. Men noteert heden de afdoeningen van ca. 1000 z. Moulmain cleaned, 200 z. Madras pinky en eenige partijtjes gepeld Arracan. — Van KATOEN werden 85 b. Louisiana verhandeld. — TERPENTIJNOLIE. Heden zijn verkocht 50 vaatjes Amerik., verwacht per *W. Laytin*. — Van KLAVERZAAD werden ca. 2000 kil. mooi Nieuw Rood Zaad van fr. 125½ tot 130 omgezet. — Van NITRADE DE SODA zijn ca. 500 z. per *Sophie* verkocht. — GRANEN. Goede Roode Inlandsche Tarwe is op fl. 17 te noteren. Men betaalde voor Inlandsche Rogge fl. 10½ en voor drooge Archangel dito fl. 11¼. Voor eene lading Oostzee is fl. 11 geboden. — Van SLAGLIJNZAAD is eene partij Berdiansky op levering a fl. 16½ per hect. omgezet; ca. 200 vaatjes Libauer Zaailijnzaad bedongen fl. 31 per vaatje.

HAMBURG den 6 Februarij.

KOFFIJ kalm en weinig aangeboden; prijzen onveranderd. Sedert ons vorig berigt werden 2000 z. Brazil van 3⅝ tot 5⅛ omgezet. — SUIKER ferm doch met weinig handel. Men noteert den verkoop van ca. 4000 k. bruin Havanna tot vorige prijzen. Aanvoer van Januarij 1855 — ℔ tegen 250,000 ℔ in 1854. Voorraad op heden ca. 10,000,000 ℔ tegen 3,000,000 ℔ in 1854. — ZINK stil. — RAAPOLIE kalmer op 30½ mb. in loco. — GRANEN zonder belangrijke omzettingen en op vorige prijzen gehouden.

Advertentien.

***Te Rotterdam**, bij* ARRENBERG & VAN REYN.